

Apel dot. konieczności uwzględnienia w projekcie dokumentu
„Krajowa Inteligentna Specjalizacja 2.0 – Założenia strategii”
odpowiednika obowiązującej dziś specjalizacji KIS 5
„**Inteligentne budownictwo zeroemisyjne**”

W związku z prowadzonymi przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii pracami nad projektem **Założeń do Strategii Krajowej Inteligentnej Specjalizacji (KIS)** oraz nad siedmioma nowymi obszarami specjalizacji, a także w nawiązaniu do niedawnych konsultacji publicznych, apelujemy o uwzględnienie i wyodrębnienie specjalizacji „**Inteligentne budownictwo zeroemisyjne**”. Jednocześnie deklarujemy gotowość naszych organizacji – reprezentujących szerokie spektrum branży budynkowej – do wsparcia MRiT wiedzą ekspercką.

Z zadowoleniem przyjęliśmy informację o pracach nad dokumentem „*Krajowa Inteligentna Specjalizacja 2.0 – Założenia strategii*”, określającym obszary koncentracji wsparcia dla działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej. Ostateczny kształt tego dokumentu będzie miał długofalowe i praktyczne konsekwencje, ponieważ nowa lista specjalizacji obowiązywać będzie w perspektywie finansowej 2028–2034 oraz w instrumentach, które dopiero zostaną zaprojektowane.

Po analizie dokumentów konsultacyjnych – zarówno struktury specjalizacji, jak i metodyki ich wyznaczania – nasz niepokój, niezrozumienie i protest budzi **brak odpowiednika obowiązującej specjalizacji KIS 5 „Inteligentne budownictwo zeroemisyjne”**. W przedstawionych materiałach nie wskazano uzasadnienia dla jej pominięcia, a zaprezentowane kryteria metodyczne (s.13) wręcz przemawiają za naturalnym wyodrębnieniem tej specjalizacji w nowej strukturze KIS:

4. *Uwzględnienie wyzwań transformacji cyfrowej, energetycznej i środowiskowej:*

- **transformacja energetyczna** – odchodzenie od paliw kopalnych na rzecz źródeł odnawialnych i czystej energii;
- **transformacja cyfrowa** – wykorzystanie technologii cyfrowych do budowy nowych procesów biznesowych, odpowiadających na zmieniające się wymagania rynkowe;
- **transformacja środowiskowa** – dążenie do neutralności klimatycznej poprzez wdrażanie technologii ekologicznych, zrównoważony rozwój przemysłu i transportu oraz systematyczne ograniczanie presji środowiskowej.

5. **Spójność z bezpieczeństwem gospodarczym UE** – zmniejszanie zależności w sektorach krytycznych oraz budowa odpornych, zdywersyfikowanych łańcuchów dostaw, zgodnie z priorytetami unijnej polityki bezpieczeństwa gospodarczego.

6. **Spójność z celami strategicznymi UE** – zgodność wybieranych obszarów z aktami prawnymi i dokumentami strategicznymi Unii Europejskiej [...]

W kontekście tych kryteriów budownictwo zeroemisyjne stanowi obszar kluczowy. Około 15 milionów polskich budynków odpowiada za **40% krajowego zużycia energii**, co czyni sektor budynkowy jednym z najważniejszych elementów transformacji energetycznej. W tym obszarze szczególnego znaczenia nabiera – strategiczna właśnie – unijna zasada „**Energy efficiency first**”, która powinna być priorytetowo stosowana również w odniesieniu do działalności badawczo-rozwojowej.

Sektor budownictwa generuje 10–11% polskiego PKB (Polski Związek Pracodawców Budownictwa, październik 2024), a według analiz zawartych w projekcie Krajowego Planu Renowacji Budynków sama modernizacja istniejącego zasobu budowlanego do roku 2050 będzie wymagała ponad 2 bln zł

finansowania z samych tylko środków publicznych. **Zapewnienie adekwatnego wsparcia dla badań, innowacji i rozwoju w obszarze budownictwa zeroemisyjnego jest więc warunkiem efektywności tego długofalowego procesu.**

Znaczenie redukcji emisyjności budynków dla transformacji energetycznej, cyfrowej, środowiskowej i społecznej oraz jej pozytywny wpływ na gospodarkę modeluje i podkreśla m.in. raport „[Polska Fala Renowacji – korzyści dla Polski do 2035](#)”. Efekty obniżania emisyjności zasobu budowlanego tylko w najbliższej dekadzie np. poprawa bezpieczeństwa energetycznego przez redukcję uzależnienia od importu węgla (ok 50%) i gazu (ok 25%), rocznych kosztów ogrzewania (-40mld zł), poprawa jakości powietrza, wpływ na rynek pracy (ekwiwalent 94 tys. zielonych etatów) czy impuls popytowy dla polskiego PKB (+0,5%) wskazują, że **budownictwo zeroemisyjne należy traktować jako jeden z kluczowych sektorów o wielowymiarowych powiązaniach, zamiast sprowadzać możliwości wsparcia jego rozwoju do poszczególnych komponentów jak bezpieczeństwo, energetyka czy cyfryzacja.**

Warto również podkreślić, że w opracowaniu „*Ocena stanu i prognozowanie rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o technologie w kontekście Krajowej Inteligentnej Specjalizacji*” (MRiT, wrzesień 2023 r.) budownictwo zostało wskazane jako jeden z dziesięciu głównych obszarów technologicznych Polski.

Ostateczny kształt Strategii KIS będzie miał istotne znaczenie dla polskiego rynku. Wykazanie związku projektu z obszarem KIS warunkuje możliwość pozyskania środków na badania i rozwój. Usunięcie specjalizacji dotyczącej budownictwa zeroemisyjnego z KIS 2.0 oznaczałoby obniżenie rangi tego strategicznego, międzyresortowego obszaru oraz ograniczenie – a niekiedy wręcz zablokowanie – możliwości finansowania projektów badawczo-rozwojowych, zarówno w zakresie technologii materiałowych, jak i cyfrowych.

Apel podpisali:

